

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Ef 1, 3 – 14

Text: Ř 12, 1-2

Vyblízím vás, bratři, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bobu milou obětí; to ať je vaše pravá boboslužba. A nepřipisobujete se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bobu milé a dokonalé.

1 P 2, 5

I vy buďte živými kameny, z nichž se staví duchovní dům, abyste byli svatým kněžstvím a přinášeli duchovní oběti, milé Bobu pro Ježíše Krista.

V úterý tomu bylo přesně 500 let, kdy Martin Luther podle legendy zveřejnil svých 95 tezí proti odpustkům. Na památku této události slaví protestanté každý rok 31. října Den reformace. Každý rok se ovšem v těchto dnech sejde na jedné hromadě svátků hned několik. Den reformace, svátek všech svatých, památka zesnulých nebo konec keltského roku a Halloween. Většinové společnosti tato splácánina zpravidla nevadí, navíc o tom prvním z nich, o Dni reformace zpravidla nemají ani tušení. Přitom právě reformace nejvíce ovlivnila dějiny naší křesťanské Evropy. Jenže dnešní rádobu křesťanská Evropa raději slaví Halloween, svátek okultismu a spiritismu. Civilnější podobu setkání s mrtvými pak přináší svátek památky zesnulých, lidově tzv. Dušičky. Paradoxně tak ateistické Česko raději uctívá duše zemřelých, než aby slavilo den reformace, tedy svátek vítězství rozumu nad tmářstvím a pověrou. Jistě máme s úctou vzpomínat na své zesulé, ale já, když už, tak raději slavím svátek všech svatých, protože to je opravdu svátek nás všech. Nový zákon říká, že „v Kristu nás Bůh již před stvořením světa vyvolil, abychom byli svatí“ a apoštol nás tak i napořád oslovuje ve svých listech. Tedy i já mám 1. listopadu svátek a tím pádem důvod jej slavit.

Nicméně vraťme se ke Dni reformace. Den reformace totiž vrhá jasné světlo na všechny ty ostatní svátky. Nějak se k nim vyjadřuje. Zároveň mezi nimi jaksi trčí, protože jako svátek zdravého rozumu postrádá ono magické kouzlo a nádech tajemna. Dnem reformace pochopitelně neslavíme rozdělení církve, nýbrž její obnovu. Nebo ještě lépe, je to připomínka neustálé potřeby církev obnovovat a vždy znovu reformovat.

To, co jsem doposud řekl, byl vlastně jen takový sáhodlouhý úvod k výkladu dnešního textu. Čteme to totiž už v Novém zákoně, že církev se musí neustále reformovat. To je řečeno v epištole Římanům ve 12. kapitole: „Proměňujte se obnovou své mysli.“ Je to řečeno církvi, tedy nám jednotlivcům i celým sborům. Latinské slovo „reformare“ – „proměňovat se“ znamená měnit formu, nikoliv obsah. Je zde totiž nebezpečí, že si upravíme obsah evangelia, neřku-li že se nám může obsah zcela vytratit, a že forma, jak se projevujeme, zůstane jako prázdná bublina, navíc stále stejná jako před sto, dvěma sty či tři sta lety. My se však máme reformovat podle potřeb Kristem obnovené mysli. Jestliže nás Kristus povolává, abychom přinášeli evangelium všemu světu, pak musíme vždy volit přiléhavou, dané situaci odpovídající formu.

Příklad: Když přišlo evangelium k nám na Moravu, museli Cyril a Metoděj změnit nikoliv obsah, ale formu zvěstování evangelia. Odvážili se slavit bohoslužby místo latiny srozumitelným staroslověnským jazykem a vytvořit pro něj dokonce zcela nové písmo. Jen tak byl pro pohany srozumitelný obraz Beránka Božího, obětovaného za naše hříchy. Když se o staletí později vydali moravští bratři na misi do Grónska, museli opět změnit formu zvěstování. Zjistili totiž, že lidé v Grónsku nevědí, co je beránek. Ale zato znali a běžně obětovali tuleně. Proto v grónštině říká Jan Křtitel: „Hle, tuleň Boží, který snímá hřích světa.“ Obsah, tedy smysl se tím nijak nezměnil, ale forma sdělení ano. I dnes, stane-li se forma nesrozumitelnou, je potřeba ji reformovat. Některé z písní, které máme v evangelickém zpěvníku, skládali čeští bratři na nápěvy soudobých světských lidových písniček, aby je mohli zpívat i lidé církvi odcizení. Kéž bychom to uměli i my.

To jsou, bratři a sestry, ilustrace k tomu, jak máme chápat reformaci. Reformovatelnost musí být jedním ze základních průvodních znaků života církve. Není-li dnešnímu člověku srozumitelná forma sdělení, jakou používají naše bohoslužby, musíme mít odvahu najít k nim další, jiný formát.

„Reformamini in novitate sensus“. Reformujte se do nového uvažování, čteme v listu Římanům. Nemyslete postaru, zkostnatěle. Přemýšlejte vždy znovu, co je dobré, čemu by Pán Bůh byl rád, co je

dnes evangelium přiměřené, přiléhavé, co mu dokonale padne, jako obal, který nejlépe vystihuje a srozumitelně prezentuje vzácný obsah. To má, podle mého soudu, na mysli apoštol, když říká: reformujte se do nového myšlení, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé. Latinsky „placens et perfecta“ – co je milé a perfektní. Aby lidé šli z bohoslužeb a říkali si: „To bylo dnes milé a perfektní!“

Mluvím o bohoslužbách a myslím přitom na naše shromáždění, ale apoštol myslí ještě jinou bohoslužbu – totiž celý náš život. Sami sebe, říká apoštol, přinášíte jako živou, svatou a Bohu milou oběť. To ať je vaše pravá bohoslužba. A tady se nám už ozývá další článek reformačního učení. Učení o všeobecném kněžství věřících. Člověk by si totiž řekl: Aha, mluví se tu o bohoslužbě, tak to je záležitost farářů a kněží. A skutečně do reformace bylo možné, aby farář sloužil bohoslužbu sám i bez lidí. Ale bohoslužba bez lidí nedává smysl. Protože bohoslužbu nekoná farář, nýbrž ji slaví shromážděný Boží lid. Pravá bohoslužba se děje jen tam, kde sami sebe přinášíme jako oběť Bohu. To nikdo za vás neudělá. Žádný farář nemůže sloužit bohoslužbu za vás, živé křesťany, natož za mrtvé. Evangelický křesťan nemá mezi sebou a Ježíšem Kristem žádného lidského kněze jako zprostředkovatele svého vztahu k Bohu. My všichni jsme kněžími, kteří sami přinášíme Bohu oběť. Jsme živými kameny a nikoliv zkamenělinami původně živých tvorů. Jsme staveními kameny a z nás všech se staví duchovní dům. Církev není klérus, ale všichni, kdo věří v Ježíše Krista.

Jenže, bratři a sestry, kdo dnes zná tyto reformační zásady? Že jsme všichni svatí a že jsme všichni kněží! Všichni přinášíme oběti a všichni konáme bohoslužbu. Kdo z evangelíků se dnes k těmto výdobytkům reformace ještě hlásí? V 1. listu Petrově čteme, že my, křesťané, jsme „svatým kněžstvem, abychom přinášeli duchovní oběti, milé Bohu pro Ježíše Krista.“ A přestože to je už v Novém zákoně, v Lutherově době to byla zcela revoluční myšlenka. A mám za to, že mnohdy zůstává revoluční podnes. Přitom jde o jeden z pilířů reformačního učení. I naše Českobratrská církev evangelická ve svém Církevním zřízení, cituji: „přijímá zásadu všeobecného kněžství lidu Kristova, podle níž je poslání církve svěřeno všem pokřtěným a uskutečňuje se podle různých obdarování, jež společenství církve rozpoznává.“ Bratři a sestry, to je cosi zásadně jiné, než církev papeže a kléru. Reformace jednou provždy skoncovala s rozlišováním na tzv. duchovní a laiky. Smysl postavení faráře v evangelické církvi je tudíž zcela jiný než v katolické. Evangelický farář není knězem, jehož funkcí je zprostředkovávat spásu laickým věřícím, a vždy znovu za ně sám obětovat Krista. Evangelický kazatel má věřící učit, jak oni mají být svatým kněžstvem a přinášet duchovní oběti, tak jak to i čteme v Písmu svatém. Bohužel, sotva najdeme nějakou oblast v naší církvi, kde proběhla tak silná rekatolizace, jako zde. Místo, abychom se přímo odevzdali Kristu, sami se modlili, sami četli bibli, sami se obětovali pro druhé, rádi zůstáváme ovečkami svého faráře, které jenom žerou a jinak nemusí nic. Učit se samostatnosti a přinášet sami sebe jako oběť Bohu a sami konat bohoslužbu, k níž nás Kristus uschopňuje, to je projev dospělé zbožnosti. Hezkým vyjádřením zásady všeobecného kněžství jsou např. tzv. čtené bohoslužby. To není žádná z nouze ctnost, nýbrž projev zdravé životaschopnosti sebevědomého sboru, závislého na Kristu a ne na lidských vůdcích.

A tak i já, bratři a sestry, vás vybízím, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť; to ať je vaše pravá bohoslužba. I vy buďte živými kameny, z nichž se staví duchovní dům, abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti, milé Bohu pro Ježíše Krista. Tak nejlépe naplníme odkaz Martina Luthera a můžeme se směle hlásit do rodiny reformačních církví.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, chceme sloužit tobě, svému Bohu. Proměňuj naši mysl i naše srdce, abychom se stali živými kameny, dávali ti v oběť sami sebe, a radovali se z toho, že máme skrze tebe svobodný přístup k trůnu milosti a spásy. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Inspirací nám bude Ježíšova velekněžská modlitba z Janova evangelia: Otče svatý, zachovej nás v Kristově jménu. On nám dal tvé slovo, ale svět k nám pojal nenávisť, poněvadž nejsme ze světa, jako ani Kristus není ze světa. Neprosíme, abys nás vzal ze světa, ale abys nás zachoval od zlého. Nejsme ze světa, jako ani Kristus není ze světa. Posvět' nás pravdou; tvoje slovo je pravda. Jako ty jsi poslal Ježíše Krista do světa, tak on poslal do světa nás. Neprosíme však jen za sebe, ale i za ty, kteří skrze naše slovo uvěří v Krista; Slávu, kterou jsi mu dal, dal nám, abychom byli jedno a abychom byli uvedeni v dokonalost jednoty a svět aby poznal, že ty jsi světu poslal Krista a zamiloval sis nás. Otče, dej, abychom i my byli tam, kde je Kristus; ať hledíme na jeho slávu, kterou jsi mu dal. Spravedlivý Otče, svět tě nepoznal, ale my jsme poznali, že jsi nám dal svého Syna, který nám zjevil tvé jméno, aby v nás byla láska, a aby Kristus byl v nás. Amen.*